

myco *lim*

Mycolim-Nieuwsbrief
1ste jaargang, nr.2
december 2004

inhoud	- voorwoord
	- determinatie-avonden
	- excursies
	- agenda
	- colofon

Beste vrienden mycologen,

In het jaar van de paddestoelenatlas werden heel wat bijzondere waarnemingen gedaan. In tegenstelling tot het slechte jaar 2003 was 2004 erg interessant. Tientallen nieuwe soorten voor de provincie Limburg werden gevonden, een aantal daarvan tijdens Mycolim-activiteiten.

In 2004 startte Mycolim met het maken van een eigen nieuwsbrief. Gut Tilkin maakte voor deze tweede brief een mooi overzicht van het jaar 2004. Een aantal digitale foto's van leden verfraaien het verslag.

In deze brief wordt het programma van het voorjaar 2005 aangekondigd. Het jaar start traditioneel met de (houtzwammen)wandeling van Jos Tuerlinckx op 16 januari 2005, in de Stiernerbeekvallei. Voor het eerst gaan we korstmossen bekijken op 20 februari o.l.v. Dries Van den Broeck.

Eerst hopen we echter iedereen te ontmoeten op de Likonadag op 15 januari 2005 in het LUC te Diepenbeek. Luc Lenaerts

ACTIVITEITEN van het NAJAAR 2004

Determinatie-avonden

 26-08-'04

Met een groep van 16 enthousiaste deelnemers startte ons nieuw Mycolim-seizoen. Heel wat bekende gezichten en heel wat gekende en minder gekende paddestoelen. Luc Lenaerts, bijgestaan door Richard Pawlowski (Boleten) en Ronny Boeykens (Russula's), loodsten ons door een doolhof van genera en soorten.

Opmerkelijk was het groot aantal buisjeszwammen (Boletales) (11 soorten) met als uitschieters:

- Vroeg eekhoortjesbrood (*Boletus aestivalis* of *Boletus reticulatus*; Atlas Paddestoelen in Limburg, APL 74) (Koersel);
- Oranje berkenboleet (*Leccinum versipelle*; APL 194) (Hechtel),
- Indigoboleet (*Gyroporus cyanescens*; APL 145)

Enkele andere bijzondere vondsten waren drie leemhoedsoorten (*Agrocybe*):

- Geaderde leemhoed (*A. rivulosa*), een nieuwkomer (2003) in Vlaanderen met een opvallende geaderde hoed en een tamelijk brede, afhangende ring. Het betrof hier een tweede waarneming voor Limburg door Jan Cornelis gevonden op hakselhopen op de oude parking te Kelchterhoef waarop een 100-tal exemplaren van deze soort.
  - Fluweelleemhoed (*A. putaminum*; APL 56); op houthaksel op dezelfde vindplaats.
  - Populierleemhoed (*A. cylindracea*; APL 55) op afgezaagde populieren te Mettekoven, Heers.
- Het herfstseizoen belooft goed te worden.

 16-09-'04

Het werd een drukke avond met 36 deelnemers en talrijke nieuwe gezichten. De nieuwelingen, waaronder heel wat natuurgidsen in opleiding en een groep herboristen uit Nederland, kregen een uitgebreide inleiding van Luc. Het werden verhalen over vormen, kleuren, geuren en smaken, telkens geïllustreerd met concreet materiaal en foto's uit de Atlas. Eetbaarheid en giftigheid kwamen ook even aan bod, evenals de top-10 van Limburg. De meegebrachte paddestoelen werden doorgegeven, grondig bekeken, besnoven en geproefd.

Enkele bijzondere soorten:

- Armbandgordijnzwam (*Cortinarius armillatus*; APL 106) (Teut, Zonhoven)
- Deze prachtige roestbruine gordijnzwam met rode banden op de steel werd dit jaar reeds op verschillende plaatsen opgemerkt.
- Bruinschubbige gordijnzwam (*Cortinarius pholideus*; APL 113) (Teut, Zonhoven).

30-09-'04

35 deelnemers.

Hugo V. nam de startersgroep apart en gaf een algemene inleiding. Ondertussen leidde Luc L. de determinatie voor de meer gevorderden. De avond werd gezamenlijk afgerond met een herhaling van de grote groepen en hun kenmerken.

Zeker het vermelden waard:

- Melkboleet (*Suillus granulatus*; APL 293); terug van weggeweest want de laatste vondst in Limburg dateert van 1991. Marie-Claire Bottu vond hem met 10-tallen in haar tuin bij Sint-Truiden.
- Roodbruine gordijnzwam (*Cortinarius subbalaustinus*; APL 115)
- Vleeskleurige zalmplaat (*Rhodocybe gemina*; APL 270)(Genk-Waterschei)
- Zomerfluweelpootje (*Flammulina fennae*; APL 133) (Sint-Truiden)
- Zonnerussula (*Russula solaris*; APL 121) (Jongenbos, Diepenbeek); 2de waarneming voor Limburg

14-10-'04

25 deelnemers.

Ook nu weer enkele verrassingen:

- Goudhoed (*Phaeolepiota aurea*)

Eerste vondst voor Limburg uit het Hafmanspark te Bilzen, gevonden door Johnny Greyn. Een prachtige, 20 cm grote paddestoel met goudbruine hoed, een afstaande ring en een massieve steel, 3-4 cm diameter, in de kleur van de hoed.

- Kleine trompetzwam (*Pseudocraterellus undulatus*; APL 375) (Munsterbilzen)
- Purperbruine parasolzwam (*Lepiota fuscovinacea*; APL 198) (Bilzen)
- Smalplaatrussula (*Russula chloroides*; ALP 275) (Munsterbilzen), 2de waarneming voor Limburg
- Schaapje (*Lactarius vellereus*; ALP 190) (Teut langs fietspad)
- Vleeskleurige zalmplaat (*Rhodocybe gemina*; ALP 270) (Genk, Waterschei)
- Witte duifridderzwam (*Tricholoma columbetta*; APL 298) (Teut)

21-10-'04

10 deelnemers

Na een korte inleiding door Gut T. volgde een demonstratie van het gebruik van microscopie bij de determinatie van paddestoelen. De begrippen "Steeltjeszwammen" en "Zakjeszwammen" kregen een duidelijker invulling. Microscopisch was er een opvallend verschil tussen de valse (*Stropharia* = *Psilocybe caerulea*) en de echte kopergroenzwam (*S. auruginosa*), in het veld soms moeilijk van elkaar te onderscheiden. Wat cheilocystiden, pleurocystiden en kaulocystiden zijn, konden de deelnemers duidelijk waarnemen bij de meegebrachte vezelkoppen (*Inocybe*). Ook de mooie sporenornamentaties van melkzwammen en *Russula*'s, na kleuring zichtbaar, kwamen in beeld. Luc L. toonde hoe hij de Fijnschubbige parasolzwam (*Lepiota echinacea*; excursie Houthalen) op naam had kunnen brengen. Voor de meeste deelnemers ging een nieuwe wereld open.

Excursies

Nietelbroeken 25-09-'04

Een 25-tal deelnemers, gids Ronny Boeykens.

Tijdens deze bijzonder interessante excursie werden verschillende nieuwe paddestoelen voor Limburg gevonden, zoals:

- Brokkelzakamaniet (*Amanita submembranacea*)
- Purperen gordijnzwam (*Cortinarius purpurascens*)
- Populierentaailing (*Marasmius minutus*); groeiend op dood afgevallen blad van populieren
- Donkere geelplaatrussula (*Russula cuprea*)
- Geelvlekkende russula (*Russula luteotacta*)
- *Russula melitodes*
- Geraniumrussula (*Russula pelargonica*)
- Kruiwilgrussula (*Russula persicina*)
- Donzige truffel (*Tuber puberulum*)

Andere interessante waarnemingen:

- Kleibosrussula (*Russula pseudointegra*)
- Zomerfluweelpootje (*Flammulina fennae*)
- Gewone harpoenzwam (*Hohenbuehelia atrocaerulea*)
- Kleine trompetzwam (*Pseudocraterellus undulatus*)
- Dadelfranjerhoed (*Psathyrella spadicea*)

Dit gebied moet zeker opnieuw bezocht worden de volgende jaren.

Hengelhoef 02-10-'04

25 deelnemers

Jan C. gidste ons door het mooie park van Hengelhoef. Veel aandacht werd besteed aan het beukenbos.

- Korianderzwam (*Gloeophyllum odoratum*; APL 329) op een vermoldme spar
- Goudvliesbundelzwam (*Pholiota aurivella*; APL 242)
- Grijsgroene melkzwam (*Lactarius blennius*; APL 329)
- Porseleinzwam (*Oudemansiella mucida*; APL 236)

Op de oude parking van Kelchterhoef werden meterslange houthakselhopen aangebracht. We troffen er een ganse waaier aan typische hakselsoorten aan:

- Geaderde leemhoed (*Agrocybe rivulosa*; zie hoger)
- Geel en Gestreept nestzwammetje (*Crucibulum crucibuliforme* en *Cyathus striatula*; APL 387/388)
- Grasleemhoed (*Agrocybe pediades*; APL 56), een kleine soort uit de wegrand die op houtsnippers beduidend groter wordt.
- Oranjerode stropharia (*Stropharia=Psilocybe aurantiaca*; APL 263)
- Spikkelsteelveldridderzwam (*Melanoleuca verrucipes*; APL 220)
- Wasgele bekerzwam (*Peziza cerea*; APL 468)

Teut 09-10-'04

Een mooie herfstmorgen en een 30-tal deelnemers. Het mocht dan overal elders droog zijn, maar op de Teut waren de paddestoelen overvloedig en fris aanwezig. De fotografen onder ons hadden heel wat werk evenals de nieuwelingen die ogen en oren te kort kwamen om alles te bekijken. Ook voor de meer doorwinterde mycologen waren er heel mooie waarnemingen.

Op het droge heidegedeelte langs de parking tussen de korstmossen, mossen en dennen vonden we o.a.

- Bruinschubbige gordijnzwam (*Cortinarius pholideus*; APL 113)
- Fijnschubbige boleet (*Suillus variegatus*; APL 294)
- Gewoon vuurzwammetje (*Hygrocybe miniata*; APL 156)
- Heideknotszwam (*Clavaria argillacea*; APL 316)

Enkele bijzondere vonsten onderaan de spoorwegberm tussen berken en eiken:

- *Cortinarius privignus* s.l. (APL 113)
- Geelbruine wolsteelparasolzwam (*Lepiota ventriosospora*; APL 203)
- Lila gordijnzwam (*Cortinarius alboviolaceus*; APL 106)

In de berm, langs het hoger gelegen fietspad, aangelegd op een oude spoorwegbedding, stonden enkele speciale parasolzwammen soms met 10-tallen exemplaren:

- Panterparasol (*Lepiota felina*), nieuw voor Limburg.
- Grijsgroene parasolzwam (*Lepiota griseovirens*; APL 198)
- Kastanjeparasolzwam (*Lepiota castanea*; APL 196)
- Violetstelige poederparasol (*Cystolepiota bucknalii*; APL 121)
- Vaalroze parasolzwam (*Lepota subincarnata*; APL 200)

Wij noteerden die voormiddag maar liefst 125 soorten.

Terrilwand te Houthalen 17-10-'04

Het gebied is gelegen tussen de E314, de spoorlijn Hasselt-Mol, het oude kolenspoor en het industrieterrein Centrum-Zuid. Het landschap is zeer afwisselend: in het westen, een verdrongen land met oude stronken, de afgravingen van de oude terril tegen het industrieterrein; in het midden een kunstmatig kanaaltje (watervoorziening voor de kolenwasserij en de centrale), de spoorwegberm met aangevoerde materialen en in het westen een wilgenstruweel dat overgaat via een berken-eikenbos naar een eiken-grove-dennenbos

Onder de 110 genoteerde soorten enkele bijzonderheden:

- Amandelvezelkop (*Inocybe hirtella*; APL 169)
- Armbandgordijnzwam (*Cortinarius armillatus*; APL 106)
- Blozende berkenboleet (*Leccinum occidabile*); nieuw voor Limburg
- Fijnschubbige parasolzwam (*Lepiota echinacea*)
- *Cortinarius privignoides* (APL 113)
- *Tricholoma pseudoalbum*: nieuw voor Limburg, onder eik (determinatie LL)
- Valse melkboleet (*Suillus collinitus*; APL 292) 2de waarneming voor Limburg
- Gegordelde gordijnzwam (*Cortinarius trivialis*); massaal aanwezig

Onder leiding van Richard P. wandelden we in het park van het kasteel op de Kraanberg. 86 soorten werden op naam gebracht.

Enkele opvallende soorten:

- Sneeuwwitte mycena (*Hemimycena lactea*); nieuw voor Limburg; op naalden van Sequoia
- Oranjebruine korrelhoed (*Cystoderma jasonis*); nieuw voor Limburg. Lijkt op de okergele korrelhoed (*C. amianthinum*) maar met een meer kaneel- tot roestbruine hoed en steel. (Microscopisch te onderscheiden door sporen die langwerpiger zijn en dikwandige hoedhuidcellen met daartussen arthrosporen.)
- Gerimpeld mosoortje (*Arrhenia retiruga*; APL 67)
- Vaalpaarse schijnridder (*Lepista sordida*; APL 204)

Agenda

Za 15-01-05	(D) L.U.C. Diepenbeek	Jaarlijkse Likonadag in het L.U.C. Start om 8.45u. Mycolim heeft tijdens de voormiddag een aparte vergadering met een uiteenzetting van Piet Bormans "Ascomyceten in beeld", van Ronny Boeykens "Nieuwe Russula's in Limburg" en het vastleggen van het excursie-programma
Zo 16-01-05	(V) Genk , Stiemerbeekvallei	Zwammen in de winter. Eerste wandeling van het nieuwe jaar in de Stiemerbeekvallei. Samenkomst te 9.00u op de parking van het Sportcentrum te Genk, Emiel Van Dorenlaan. Gids : Jos Tuerlinckx
Zo 20-02-05	(D) Genk , "De Maten" Hasselt , Oud Kerkhof	Korstmossenwandeling o.l.v Dries Van den Broeck. Samenkomst 9.30u op de parking van het reservaat "De Maten" (aan de Slagmolen). Namiddag is er een inventarisatie te Hasselt op de muren van het "Oud Kerkhof", Kempense steenweg.
Do 03-03-05	Groene Huis, Bokrijk	19.30u dia-avond: paddestoelen 2004 in beeld
Zo 12-03-05	(D) Gent	Vlaamse Mycologendag in de Universiteit Gent, K.L. Ledeganckstraat 35. Start 9.30u. Voor het gedetailleerd programma: zie VMV-nieuwsbrief december.
Za 30-04-05	(D)	VMV-excursie, organisatie Zwam (zie VMV-nieuwsbrief december), excursieplaats nog niet bekend.
Za 04-03-05	(D) Diepenbeek, Nietelbroeken en Zammelen	VMV-excursie, organisatie Mycolim. Samenkomst om 9.30u op de carpoolparking te Diepenbeek.

Colofon

Verantwoordelijke uitgever: Luc Lenaerts l.lenaerts@gedilo-ik.be

Redactie: Gut Tilkin

Redactieadres: Gut Tilkin, Kruisheideweg 32, 3520 Zonhoven; driesen.tilkin@pandora.be

Lay-out: Jean Claude Delforge jc.delforge@advalvas.be

Voorzitter Mycolim: Luc Lenaerts

werkten mee aan dit nummer : Jan Cornelis, Jean Claude Delforge, Luc Lenaerts en Gut Tilkin